

Hea EHS liige, hea hobusekasvataja!

Saadan Teile täna Põllumajandus- ja Toiduameti aretusosakonna juhataja Anneli Härmsoni kirja EHSi poolse kommentaariga. Kiri ise on tervikuna selgema arusaamise eesmärgil lisatud.

(A.H.) Põllumajandus- ja Toiduamet (PTA), teavitab Teid võimalikust tori aretusprogrammi muudatusest, mille heakskiidul ei vastaks tori tõug tervikuna ohustatud tõu nõuetele.

(EHS) EHS-i eesmärk on säilitada seni kehtinud aretussuunad tori tõugu hobuste tõuraamatus – universaalne suund (tõuraamatu TA osa) ja aretussuund (tõuraamatu TB osa) ning mitte teha aretusprogrammis selliseid muudatusi, mis põhjustaks seda, et tori tõu universaalsesse suunda (TA) kantud hobused ei vastaks ohustatud tõu nõuetele.

Anneli Härmsen jätab siinkohas märkimata, et 2019. aastast on muudetud on maaeluministri määrust „Põllumajandusloomade ohustatud tõugude loetelu“, kus tori tõu universaalsuuna hobuste osas on ilma seadusest ja aretusprogrammist tuleneva aluseta kirjas – tori universaalsuuna alampopulatsioon. EHS on taotlenud selle määruse muudatust.

(A.H.) Selle tulemusel võib kaduda õigus saada ohustatud tõugu looma pidamise toetust tori universaalsuuna (TA) alampopulatsiooni hobuste eest.

(EHS) EHS seisab selle eest, et tori hobuste tõuraamatu universaalsuuna tori hobuste eest on õigus saada ohustatud tõugu looma pidamise toetust. Juhime aga tähelepanu, et Maaeluministerium on muutnud 12.02.2021 Ohustatud tõugu looma pidamise toetuse määrust <https://www.riigiteataja.ee/akt/104112020028>, millest aretusühingut ei ole teavitatud.

(A.H.) Põllumajandusloomade aretuse seaduse järgi saab ohustatud tõugude nimekirja kanda kohaliku tõu või tõu alampopulatsiooni, kui selle aretusloomade arv on väike ja kasutatakse ainult puhasaretust. Juhul, kui tõu siseselt on mitu erineva aretuseesmärgiga aretussuunda, loetakse need alampopulatsiooniks ja iga alampopulatsiooni kohta peab olema kinnitatud selle aretuseesmärgile vastav aretusprogramm.

Ohustatud tõugu loomade nimekirja on praegu kantud tori universaalsuuna (TA) alampopulatsioon.

(EHS) EHS seisukoht on, et ohustatud tõugude nimekirjas on senini, kaasa arvatud 2020 aasta eest, makstud toetust tori tõule, osale sellest – tõuraamatu universaalse suuna tori hobustele. Hobuste arv on väike ja universaalsuunas kasutatakse puhasaretust. EHS on tori tõugu hobuste säilitusprogrammis selgitanud, et tori tõugu hobuste jagunemine universaalsuuna ja aretussuuna tõuraamatu osasse toimus hobuste põlvnemisandmete alusel. Sellega on nõustunud PTA (endine VTA). Selgusetu on, miks Anneli Härmsen kirjutab, et tõusiseselt on mitu erineva aretuseesmärgiga aretussuunda. Selliseid erineva aretuseesmärgiga aretussuundi tori hobuste tõuraamatus ei ole ja puudub vajadus mitme aretusprogrammi kohta.

(A.H.) Eesti Hobusekasvatajate Selts (EHS) on esitanud PTA-le tori tõugu hobuste aretusprogrammi muutmise taotluse, kinnitades korduvalt, et tori tõugu hobuse aretajate otsuse kohaselt on tori tõul üks aretuse eesmärk ja tõuraamat ning tori tõus ja tori tõugu hobuste tõuraamatus ei ole alampopulatsioone.

(EHS) EHS soovib jätkata kaheosalise tori hobuste tõuraamatu pidamist, mille kultuurilist ja tõu genofondi säilitamise tähtsust on korduvalt selgitanud PTA ja Maaeluministeeriumi ametnikega kohtumistel.

Anneli Härmsen jätab märkimata Põllumajandusloomade aretuse seaduse seletuskirjast tuleneva riigipoolse tõlgenduse alampopulatsioonile rajaneva tori hobuse tõuraamatule – iga selline tõuraamat oleks originaaltõuraamat.

EHS seisab 100 aastase ajaloo ühe originaaltõuraamatu- EHSi peetava tori tõugu hobuste tõuraamatu eest!

(A.H.) PTA tunnetab oma vastutust põllumajandusloomade geneetiliste ressursside säilitamisel ja juhib tähelepanu, et tori tõug tervikuna ei vasta ohustatud tõu nõuetele, sest tori aretussuuna (TB) puhul on lubatud komponenttõugude kasutamine.

(EHS) EHS tunneb vastutust põllumajandusloomade geneetiliste ressursside säilitamise eest. EHS seisab ohustatud tõu nõuetele vastava tori hobuste tõuraamatu universaalsuuna ossa kantud hobustele toetusõiguslikkuse eest.

(A.H.) Juhul kui amet kiidab aretusprogrammi heaks ja tori tõug ei vasta enam ohustatud tõu nõuetele, võib kaduda õigus saada ohustatud tõugu looma pidamise toetust tori universaalsuuna (TA) alampopulatsiooni hobuste eest.

Head tori hobuse kasvatajad! Toetuse õiguse reguleerib ära Maaeluministeeriumi vastav määrus, mitte aretusprogramm. Kui riik peab tähtsaks põllumajandusloomade geneetiliste ressursside säilitamist, koostab või muudab riik sellekohased õigusaktid ka tori tõugu universaalsuuna hobuste kaitseks.

EHS juhatus on kinnitanud Maaeluministeeriumi ja PTA esindajatega universaalsuuna hobustele toetuse maksmise jätkumise tähtsust ja vajalikkust.

Tori tõugu hobuste tõuraamatu eest seistes,

kommenteeris Anneli Härmseni kirja

Krista Sepp

EHS tegevdirektor

53407095

krista.sepp@ehs.ee